

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 13.12.2012
Deres ref.: 12/6321, Vår ref.: 12/1302-2
Saksbehandler: Harald Lunde
Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk

Høring: Åpenhet om lønn - lønnsstatistikker og opplysningsplikt

Det vises til brev fra Barne- og Likestillingsdepartementet av 13. september 2011 hvor Statistisk sentralbyrå (SSB) blir bedt om å avgi uttalelse på høringsnotat vedrørende åpenhet om lønn – forslag om lønnsstatistikker og opplysningsplikt i diskrimineringslovene. SSB har behandlet høringsnotatet på bakgrunn av erfaringene med egne oppgaver og ansvarsområder knyttet til lønns- og arbeidsmarkedsstatistikk.

Generelt om forslaget

SSB vil på generelt grunnlag påpeke at utarbeidelse av statistikk som egner seg til vurdering av lønnsforskjeller mellom kvinner og menn er en krevende oppgave. I det norske arbeidsmarkedet varierer lønn sterkt etter blant annet sektor, næring, yrke, utdanning og type arbeidsoppgaver. Samtidig varierer andelen menn og kvinner sterkt langs de samme dimensjonene. Flere studier viser at når man korrejerer for slike forhold blir de kjønnsrelaterte forskjellene betydelig mindre enn aggregerte tall tilsynelatende forteller.

Utarbeiding av kjønnsfordelt lønnsstatistikk på virksomhetsnivå er også problematisk i tolkningsforstand. Det er flere grunner til dette:

- Størrelsen på yrkesgruppene det skal utarbeides statistikk for, samt fordelingen av kvinner og menn i hver gruppe, kan være avgjørende for tolkningsmulighetene. Kjønnsfordelingen kan være svært skjev i de ulike underliggende yrkesgruppene i en virksomhet og dermed vil alle aggregater kunne tilsløre underliggende forklaringsfaktorer for lønnsforskjeller.
- Beregning av lønn per heltidsekvivalent kan kreve mye tilrettelegging og kvalitetssikring av data. Slike beregninger vil stille relativt store krav til kvaliteten på alle underliggende variable som inngår, blant annet lønnsatser og avtalt/utført arbeidstid per uke.
- Når det er få enheter som inngår i statistikken, som kan gjelde mange virksomheter, medfører dette ytterligere krav til kvaliteten på data som samles inn da små feil/mangler kan få store utslag på både absolutte tall og endringer i statistikken som produseres. Utsagnskraften i tallene kan da svekkes kraftig.
- Sammenstilling og gruppering av lønnsarter i den enkelt virksomhet for å utarbeide/beregne standardiserte lønnsstørrelser per måned kan være krevende og dermed vanskeliggjøre tolkning av forskjeller internt og mellom virksomheter.
- Statistikker som presenteres vil kreve forklaringer og utdyping for å være fyllestgjørende for å forklare lønnsforskjeller, se nedenfor. Dette vil medføre en ytterligere oppgavebyrde for de oppgavepliktige.

Utover de bakgrunnsforhold for lønnsforskjeller som er nevnt foran, og som man kan måle, vil det være mange andre forhold som er vanskelig å måle og som har betydning for lønnsforskjellene, enten fordi data

ikke finnes eller ikke er lett tilgjengelig. Eksempler på slike faktorer kan være ansiennitet, utdanning, arbeidets vanskelighetsgrad, grad av lederskap, sosiale ferdigheter med videre.

SSB samarbeider for tiden sammen med Skatteetaten og NAV om EDAG-prosjektet. Her skal alle virksomheter innrapportere lønnsvariable og ansattevariable én gang per måned. Prosjektet er under utvikling og full innføringen av denne rapporteringen vil starte 1. januar 2015. Et hovedpoeng med innføringen av EDAG er å bidra til å redusere byrden til oppgavepliktige. Forslaget i denne høringen vil innebære en vesentlig økning av byrden til de som blir pålagt å stille opp slik statistikk og kan virke negativt inn på oppgavegiverne.

Ut fra disse momentene vil SSB anbefale at man ikke går videre med å pålegge den enkelte virksomhet selv å utarbeide lønnsstatistikk for å belyse likelønsspørsmål. En bør i stedet vurdere om EDAG kan være en egnet datakilde for å analyse de likestillingsspørsmål BLD er opptatt av.

Enkelte spesifikke kommentarer til høringsnotatet er gitt i vedlegg til dette brevet.

Med vennlig hilsen

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Kopi: Finansdepartementet